

Cele lekcji – wymagania ogólne

- ukazanie praw i obowiązków wynikających z siódmego przykazania;
- wyjaśnienie właściwego sensu siódmego przykazania;
- refleksja nad grzechami przeciwko siódmemu przykazaniu.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń:

- wyjaśnia właściwy sens siódmego przykazania;
- podaje przykłady zachowań będących złamaniem siódmego przykazania;
- omawia zachowania będące przejawami poszanowania siódmego przykazania;
- uzasadnia twierdzenie, że własność nie jest wartością absolutną.

Wartości

- poszanowanie cudzej własności;
- roztropne użytkowanie własnych dóbr materialnych.

Propozycja realizacji

Wprowadzenie

Metoda – symbol. Nauczyciel zapisuje na tablicy hasło „Nie kradnij” i dobiera uczniów w zespoły liczące po 4–5 osób. Uczniowie wyłaniają spośród siebie liderów, którzy odbierają od nauczyciela materiały: kartony i markery. Następnie nauczyciel wyjaśnia, że zadaniem grup jest narysowanie symbolu, który odda istotę siódmego przykazania.

Po wykonaniu zadania uczniowie prezentują zaprojektowane symbole. Nauczyciel umieszcza prace grup w widocznym miejscu.

Podsumowanie: siódme przykazanie Dekalogu zabrania przywłaszczania sobie cudzego dobra także w sytuacji, kiedy dany czyn nie jest zabroniony przez prawo. Jednocześnie wzywa do poszanowania uczciwie i godziwie zdobytej własności. Z przykazania „Nie kradnij” teologia moralna wywodzi m.in. zasady sprawiedliwego administrowania i podziału dóbr, regulacje dotyczące własności prywatnej, a także podziału dochodów z ludzkiej pracy.

Rozwinięcie tematu

Metoda – analiza przypadków. Nauczyciel rozdaje uczniom karty pracy (załącznik 1) i wyjaśnia, że ich zadaniem jest podjęcie decyzji, czy opisane sytuacje są złamaniem siódmego przykazania, oraz przypisanie jednej z trzech kategorii oceny moralnej: surowa, łagodniejsza, trudno ustalić.

Podsumowanie: po wykonaniu zadania uczniowie prezentują efekty swojej pracy, a nauczyciel odnosi się do ich wypowiedzi według poniższego schematu.

- Po odczytaniu sytuacji od 1 do 8 – sytuacje te są przykładami kradzieży, czyli przywłaszczenia cudzego dobra wbrew racjonalnej woli właściciela. Sytuacja 8 to przykład paserstwa, a więc sprzedawania i kupowania towaru pochodzącego z kradzieży. Sytuacja 3 nie będzie złamaniem siódmego przykazania, ponieważ użyto cudzej własności dla ratowania ludzkiego życia (założono w niej, że racjonalna wola właściciela byłaby taka, iż pożyczylby swoje auto do transportu poszkodowanego).
- Po odczytaniu sytuacji 9 – jest to przykład czynu będącego złamaniem siódmego przykazania. Jest to spekulacja, czyli podwyższanie lub zniżanie cen w celu osiągnięcia zysku, ale ze szkodą dla drugiego człowieka.
- Po odczytaniu sytuacji 10 – to przykład czynu będącego złamaniem siódmego przykazania. Jest to korupcja, czyli nieuprawnione wpływanie na zmianę decyzji tych, którzy powinni postępować zgodnie z prawem.
- Po odczytaniu sytuacji 11 – to przykład czynu będącego złamaniem siódmego przykazania. Jest to przywłaszczenie, czyli świadome i niesłuszne zatrzymanie cudzego dobra.
- Po odczytaniu sytuacji 12 – to przykład czynu będącego złamaniem siódmego przykazania. Jest to nierzetelność w pracy, czyli złe wykonywanie swoich obowiązków, za które pobiera się wynagrodzenie.
- Po odczytaniu sytuacji 13 – to przykład czynu będącego złamaniem siódmego przykazania. Jest to marnotrawstwo, czyli nieroztropne używanie, a także niszczenie dóbr materialnych.

Zakończenie

Siódme przykazanie nie zabrania bogacenia się. Człowiek ma prawo bogacić się. Ważne, aby robić to uczciwie i bez krzywdzenia innych. Warto też uważać, żeby bogactwo było środkiem do czegoś więcej, a nie czyniło z człowieka kogoś mniej wartościowego. Właściwie streszcza tę postawę sentencja św. Klemensa Aleksandryjskiego: „Jak moglibyśmy czynić dobro względem bliźniego, gdybyśmy niczego nie posiadali?”.

Notatka

Uczniowie zapisują w zeszytach wyjaśnienia, na czym polegają grzechy przeciwko siódmemu przykazaniu, a w domu wklejają kartę pracy.

Korelacja z edukacją szkolną

- etyka – podejście do własności prywatnej i publicznej w różnych systemach etycznych.